

Jo lähes 50 vuoden ajan kartutettu koivunlehtikokoelma kertoo kevään etenemisestä

Keijo Kurki poimii joka vuosi koivunlehtikokoelmaa varten useamman kuin yhden lehden ja valitsee sitten niistä kooltaan keskiverron tallennettavaksi.

JOUTSAN lukion arkistoon on jo lähes 50 vuoden ajan tallennettu keväisin yksi lehti Joutsan kirkon edessä hautausmaan portin vieressä kasvavasta rauduskoivusta. Ensimmäisen lehden poimi ja kuivatti virsikirjan välissä vuonna 1976 lukion silloinen rehtori **Rauno Kivistö**, jonka toimille perinnettä nykyisin jatkava, nyt jo tosin eläkkeellä oleva lukion entinen matemaattisten aineiden opettaja **Keijo Kurki** ei osaa sanoa syytä.

– Se jäi selvittämättä, mutta arvailujahan olen tässä esittänyt. Se oli silloin toiseksi suurin lehti, mitä on tähän mennessä ollut. Olisiko se ollut sitten mielenkiinnosta ottaa se lehti, Kurki pohtii Kivistön motiivia.

KIVISTÖN jälkeen kokoelmaa kartuttivat hänen seuraajansa rehtorit **Paavo Valkonen** ja **Sepo Degerman**. Kurjelle tehtävä siirtyi Degermanilta 2000-luvun alkupuolella sen myötä, kun hän ylläpiti lukion silloisia nettisivuja, joille koivunlehtikokoelmaakin skannattiin ja joilta se löytyy, vaikka sivut eivät enää ole

lukion viralliset nettisivut.

Koivunlehti poimittiin alun perin talteen toukokuun lopulla vietetyllä keväjuhlahilviikolla koululaisten jumalanpalveluspäivänä. Nykyisin koulut päättyvät kesäkuun puolella, mutta Keijo Kurki ottaa silti lehden talteen yhä toukokuun lopulla – viimeisten 15 vuoden ajan se on tapahtunut sääntöisesti 27. päivänä.

Toisin kuin Kivistö, joka poimi vain yhden lehden, Kurki poimii useampia lehtiä ja valitsee niistä kooltaan keskiverron. Hän skannaa valitsemansa lehden ennen kuin taltioiden lukion kansliassa säilytettävään kokoelmaan.

Fyysinen kokoelma on ollut esillä koululla Kurjen mukaan vain harvoin, mutta sen sijaan skannattu kokoelma on vapaasti nähtävillä lukion vanhoilla nettisivuilla, joita hän yhä ylläpitää. Vaikka jäi eläkkeelle jo vuonna 2016, Kurki on jatkanut kokoelman ja lukion vanhojen nettisivujen ylläpitoa, jotta molemmat olisivat ulkopuolistenkin nähtävissä. Olisiko lehtikokoelma

karttunut näinä vuosina ilman Kurjen aktiivisuutta, sitä hän ei tiedä.

– Ei ole ollut puhetta, että olisiko sille jatkoa ollut.

JOUTSAN lukion koivunlehtikokoelmasta voi tarkastella lehtien värin ja koon muutoksia sekä kevään etenemistä, ja sitä onkin tehty paitsi paikallisesti, Keijo Kurjen tietojen mukaan myös biologian opettajien keskuudessa muualla. Kurki sanoo vertailun 1900-luvun ja 2000-luvun lehtien välillä osoittavan sen, että viime vuosituhanella lehtien koko vaihteli paljon enemmän.

– Kevään tulo on selvästi aikaistunut. Jos nyt haluttaisiin samanlaista koon vaihtelua, niin lehti pitäisi ottaa ehkä noin viikkoa aiemmin. Tällöin ero eri vuosien kevään tulo välillä näkyisi selvemmin. Perinteisestä ottopäivästä on kuitenkin pidettävä kiinni, jotta ketju säilyy vertailukelpoisena.

Kokoelman pienin lehti on vuodelta 1991, sen korkeus on ilman kantaosaa vain 1,2 sentti-

metriä. Suurin lehti on 7,9 senttimetriä korkea, se poimittiin vuonna 2018. Tämänvuotinen lehti on 5,4-senttinen eli kokoelmassa keskikokoa.

Täsmälleen samasta puusta lehteä ei ole Kurjen mukaan kaikkien 48 vuoden ajan poimitu, sillä alkuperäinen puu kaadettiin 2000-luvun alkupuolella, kun hautausmaan kiviaidan

vierestä harvennettiin koivuja. Nykyinen puu sijaitsee kaadetun läheisyydessä ja on samanlainen iso rauduskoivu. Kokoelman lehtiin puun vaihtumisesta ei ole kuitenkaan Kurjen mukaan koeroa tullut.

– Se olisi tietysti paljon hienompaa, jos se olisi sama puu, hän naurahtaa.

Tarja Kuikka

Kokoelmaan tulevat lehdet kuivuvat virsikirjan välissä.